

Uvod u biznis i preduzetništvo

MR DRAGANA ČIROVIĆ

Današnja definicija preduzetništva

Ko je preduzetnik:

- za ekonomistu?
- za psihologa?

Preduzetništvo je proces stvaranja nečeg novog i vrijednog kroz posvećivanje vremena i truda, pretpostavljajući prapratne finansijske, fizičke i društvene rizike i na kraju primanje nagrada u obliku novčanog i ličnog zadovoljstva i nezavisnosti.

- Preuzimanje inicijative;
- Organizovanje i reorganizovanje društvenih resursa u praktičnom smjeru;
- Prihvatanje rizika i/ili neuspjeha

3 važna aspekta koja čine preduzetništvo (preduzetnika)

Priroda i razvoj preduzetništva

➤ "Entrepreneur" – onaj koji uzima između; ići između

- Marko Polo – preduzetnik u najranijem razdoblju; saradnja sa "kapitalistom" (22,5% kamate); trgovac pustolov
- Srednji vijek – osoba koja je upravljala velikim proizvodnim pogonima, ovlašten od strane vlasti (najčešće izgradnja dvoraca, javnih zgrada, katedrala itd.); nema rizika
- 17 vijek – osoba koja, po osnovu ugovora s vladom, dobavlja sporazumom predviđene proizvode po unaprijed utvrđenoj cijeni (Cantillon – preduzetnik i rizik)
- 18 vijek – pozajmljeni kapital (Whitney i Edison)
- 19 i 20 vijek – preduetnik mijenja način proizvodnje tako da se eksploatira izum (inovaciju); preduzetnik = menadžer;

EU kriterijumi za razvrstavanje preduzeća:

- **Mikro preduzeće** – do 10 zaposlenih, 2 miliona € godišnjeg prihoda i 2 miliona € vrijednosti imovine
- **Malo preduzeće** – do 50 zaposlenih, 10 miliona € godišnjeg prihoda i 10 miliona € vrijednosti imovine
- **Srednje preduzeće** – do 250 zaposlenih, 50 miliona € godišnjeg prihoda i 43 miliona € vrijednosti imovine
- **Veliko preduzeće** – više od 250 zaposlenih, više od 50 miliona € godišnjeg prihoda i preko 43 miliona € vrijednosti imovine

Preduzetništvo vs mala preduzeća

- Vlasnik malog preduzeća u procesu njegovog osnivanja
- Od preduzetnika do menadžera malog preduzeća

Preduzetništvo vs mala preduzeća

PREDUZETNIŠTVO

- Zasnovano na inovaciji
- Značajan potencijal za rast, zbog zasnovanosti na inovaciji i stvaranju novog tržišta

entrepreneurship.

MALO PREDUZEĆE

- Zaduženo za proizvodnju i distribuciju najčešće na uobičajen način
- Manji potencijal za rast od preduzetničkog poduhvata; poslovanje na postojećem tržištu

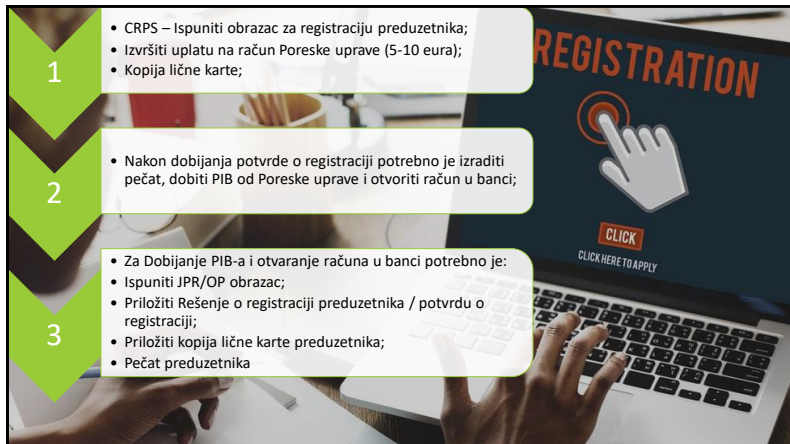

Preduzetništvo vs mala preduzeća

	Malo preduzeće	Ulaganja sa visokim rastom
Preferencijalni izvor finansiranja	Sopstveni novac vlasnika	Novac drugih ljudi
Kada je kompanija u nevolji	Smanjiti troškove	Prodavati više
Šta je važnije	Prodaja	Marketing
Preferencijal lične kontrole	Zadržati autonomiju	Uključiti druge
Fokus	Efikasnost	Efektivnost
Meta strategija	Imitacija	Novina
Preferencijal eksterne kontrole	Kontrolisati preduzeće	Kontrolisati tržište
Rast	Kada je neophodno	Kada je moguće
Ljudski resursi	Personalizovati	Profesionalizovati
Prihvatanje	Lična validacija	Eksterni legitimitet
Šta ograničava rast	Gubitak kontrole	Tržišni odgovor
Orijentacija delegiranja	Delegiranje je teško	Delegiranje je suštinsko

Preduzetništvo vs mala preduzeća

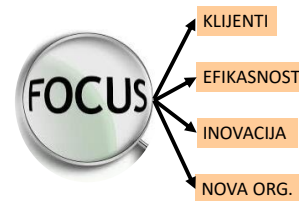
Visoko	Ograničeni resursi	Glamurozni
Inovacija	Pronalazači	"Microsofts"
Nisko	Ekonomska suština	Ambiciozni
	Mala preduzeća	Franšizne kompanije i kompanije na više lokacija
	Nisko	Visoko
	Stopa rasta	

- 1
 - CRPS – Ispuniti obrazac za registraciju preduzetnika;
 - Izvršiti uplatu na račun Poreske uprave (5-10 eura);
 - Kopija lične karte;
- 2
 - Nakon dobijanja potvrde o registraciji potrebno je izraditi pečat, dobiti PIB od Poreske uprave i otvoriti račun u banci;
- 3
 - Za Dobijanje PIB-a i otvaranje računa u banci potrebno je:
 - Ispuniti JPR/OP obrazac;
 - Priložiti Rešenje o registraciji preduzetnika / potvrdu o registraciji;
 - Priložiti kopija lične karte preduzetnika;
 - Pečat preduzetnika

PICS – modeli preduzetništva

➤ Akronim za 4 oblika preduzetništva

„Uspavano preduzetništvo“

PICS – modeli preduzetništva

	Fokus na preduzetništvu			
	Kreiranje	Klijent	Efikasnost	Inovacija
Javno		x	x	
Nezavisno	x	x	x	x
Korporativno		x		x
Društveno	x	x	x	
Oblik preduzetništva				

Priroda preduzetništva

Izumitelj vs preduzetnik

➤ Preduzetnički proces:

- Identifikacija i procjena prilike
- Razvoj poslovnog plana
- Determinacija potrebnih resursa
- Menadžment preduzeća koji nastaje kao posledica

dcirovic@ucg.ac.me